

ผลงานหมายเลข 2

เรื่อง

บทบาทของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมกับ
มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม 8000 (SA 8000)

ผลงานของ

นายพีรพัฒน์ พรศิริเลิศกิจ
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 8

ผู้ขอประเมินตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.

สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

112.05.6
พ79312
2544

บทบาทของกระทรวงแรงงาน

06465

คำนำ

เอกสารวิชาการฉบับนี้จัดทำขึ้น เนื่องจากกระแสการค้าโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยประเทศที่พัฒนาแล้วพยายามผลักดันให้เกิดการค้าเสรีมากขึ้น มีความพยายามนำเอามาตรฐานด้านการผลิต ด้านมนุษยธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานแรงงาน มาเชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ มาตรฐานความรับผิดชอบทางสังคม 8000 (SA 8000) เป็นมาตรฐานแรงงานที่มุ่งคุ้มครองสิทธิแรงงาน สิทธิมนุษยชน และให้ธุรกิจทั้งหลายมีจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อคนงาน เป็นมาตรฐานแรงงานที่ถูกผลักดันโดยประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป และนำไปเชื่อมโยงกับการค้าในลักษณะของธุรกิจต่อธุรกิจ หรือระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ซึ่งจะต้องมีการปฏิบัติตามมาตรฐานนี้ ในลักษณะผู้ผลิตรายใหญ่เจ้าของสินค้า เป็นผู้กำหนดให้ผู้รับจ้างผลิตในประเทศกำลังพัฒนาปฏิบัติตามมาตรฐานหรือข้อบัญญัติดังกล่าว ไม่เช่นนั้นก็จะยกเลิกสัญญาหรือไม่สั่งให้ผลิตสินค้านั้น

ในฐานะที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลผู้ใช้แรงงานทั่วประเทศ จึงควรที่จะเตรียมความพร้อมในการรับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม 8000 ด้วยการศึกษามาตรฐานแรงงานนี้ และประชาสัมพันธ์ให้ธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และทำความเข้าใจ รวมทั้งทราบถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันจะต้องตรวจสอบว่าระเบียบและกฎหมายด้านคุ้มครองแรงงานที่มีอยู่ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม 8000 หรือไม่ และจะต้องเร่งรัดในการตรวจสอบสถานประกอบการต่าง ๆ ให้มีการปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายโดยเคร่งครัด และให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

อำนาจหน้าที่ประการหนึ่งของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี คือ การรวบรวมข้อมูล พิจารณา วิเคราะห์ และกลั่นกรองเรื่องที่เสนอต่อรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอความเห็นประกอบการวินิจฉัยสั่งการของรัฐมนตรี การศึกษาเรื่องบทบาทของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม 8000 เป็นการทำหน้าที่ดังกล่าวเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บังคับบัญชาระดับสูง และคงจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ได้ตามสมควร

พีรพัฒน์ พรศิริเลิศกิจ

มกราคม 2544

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
วิธีการศึกษา	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องและสาระสำคัญของมาตรฐานความรับผิดชอบต่อทางสังคม	7
มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ	7
ประเด็นทางสังคม	14
การเรียกร้องเรื่องมาตรฐานแรงงานและประเด็นทางสังคมในเวทีต่าง ๆ	14
สาระสำคัญของมาตรฐานความรับผิดชอบต่อทางสังคม 8000	23
บทที่ 3 เปรียบเทียบนโยบายและมาตรการทางกฎหมายของไทยในเรื่องการคุ้มครอง แรงงานและมาตรฐานความรับผิดชอบต่อทางสังคม 8000	28
การใช้แรงงานเด็ก	28
แรงงานบังคับ	33
สุขภาพและความปลอดภัย	35
เสรีภาพในการสมาคมและสิทธิในการร่วมเจรจาต่อรอง	45
การเลือกปฏิบัติ	49
การลงโทษทางวินัย	51
ชั่วโมงการทำงาน	54
ค่าตอบแทน	58

	หน้า
บทที่ 4 ประเทศไทยกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อสังคม 8000	60
บทที่ 5 บทบาทของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมกับมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อสังคม 8000	74
บรรณานุกรม	79